

1738-44

oranjewoud

P1738-44

Natuurtoets Rondweg Oudenbosch

toetsing tracés aan natuurwetgeving

projectnr. 149371

Definitief

7 november 2007

Opdrachtgever

Gemeente Halderberge

T.a.v. de heer ing. M. Schoonen

Postbus 5

4730 AA OUDENBOSCH

datum vrijgave

november 2007

beschrijving

Natuurtoets Rondweg Oudenbosch

goedkeuring

L.J.G. Koks

vrijgave

M.J.M. Berk

Inhoud

Blz.

1	Aanleiding	3
1.1	Doel onderzoek	4
1.2	Wettelijk kader	4
1.3	Werkwijze	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidige gebiedskenmerken	5
2.2	Bureaustudie natuurwaarden	5
2.3	Natuurdoeltypen	5
2.3.1	<i>Historische en actuele kenmerken en waarden</i>	6
2.4	Terreinbezoek	6
2.5	Waargenomen en te verwachten beschermde soorten	9
2.6	Conclusies natuurwaarden	10
3	Toetsing effecten planontwikkeling	13
3.1	Beschrijving ingreep	13
3.2	Effecten op natuurwaarden	13
3.2.1	<i>Zoogdieren</i>	13
3.2.2	<i>Amfibieën</i>	14
3.2.3	<i>Vogels</i>	15
3.2.4	<i>Planten</i>	16
3.2.5	<i>Vissen</i>	16
3.2.6	<i>Overige soortgroepen</i>	16
3.3	Conclusies effecten	16
3.4	Effecten op GHS en AHS-landschap	17
3.4.1	<i>Planologische bescherming</i>	18
4	Conclusies en aanbevelingen	19
4.1	Aanbevelingen	19
4.2	Voorbehoud en zorgplicht	19
5	Literatuur	21

Bijlagen

1. Wettelijk kader
2. Waarnemingen door Dhr. van Dongen

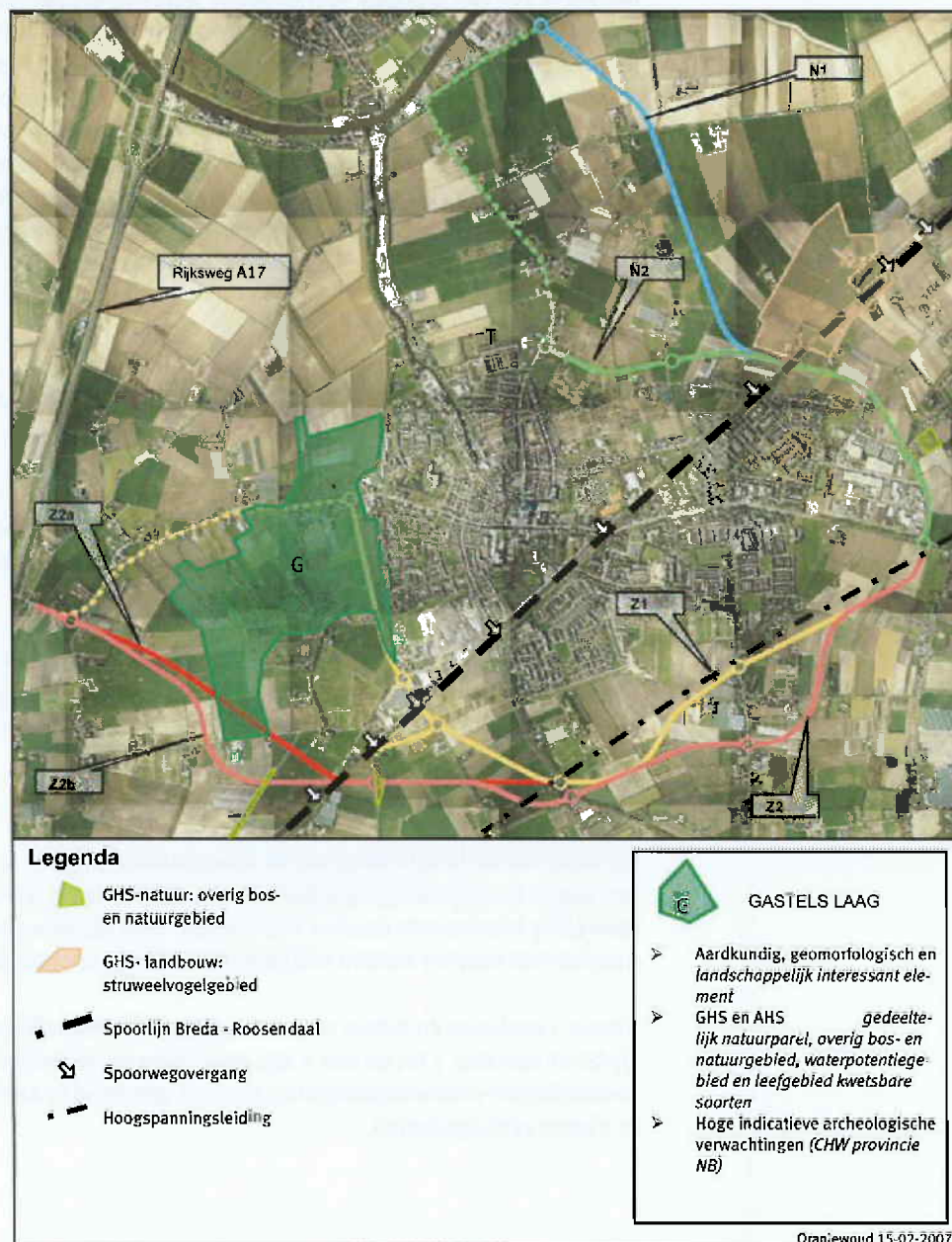
Inhoud

Inhoud

1	Samenvatting	1
2	Doelstelling	1.1
3	Wettelijke basis	1.2
4	Wettelijke basis	1.3
5	Gebruiksplan	2
6	Gebruiksplan	2.1
7	Gebruiksplan	2.2
8	Gebruiksplan	2.3
9	Gebruiksplan	2.4
10	Gebruiksplan	2.5
11	Gebruiksplan	2.6
12	Gebruiksplan	2.7
13	Gebruiksplan	2.8
14	Gebruiksplan	2.9
15	Gebruiksplan	2.10
16	Gebruiksplan	2.11
17	Gebruiksplan	2.12
18	Gebruiksplan	2.13
19	Gebruiksplan	2.14
20	Gebruiksplan	2.15
21	Gebruiksplan	2.16
22	Gebruiksplan	2.17
23	Gebruiksplan	2.18
24	Gebruiksplan	2.19
25	Gebruiksplan	2.20
26	Gebruiksplan	2.21
27	Gebruiksplan	2.22
28	Gebruiksplan	2.23
29	Gebruiksplan	2.24
30	Gebruiksplan	2.25
31	Gebruiksplan	2.26
32	Gebruiksplan	2.27
33	Gebruiksplan	2.28
34	Gebruiksplan	2.29
35	Gebruiksplan	2.30
36	Gebruiksplan	2.31
37	Gebruiksplan	2.32
38	Gebruiksplan	2.33
39	Gebruiksplan	2.34
40	Gebruiksplan	2.35
41	Gebruiksplan	2.36
42	Gebruiksplan	2.37
43	Gebruiksplan	2.38
44	Gebruiksplan	2.39
45	Gebruiksplan	2.40
46	Gebruiksplan	2.41
47	Gebruiksplan	2.42
48	Gebruiksplan	2.43
49	Gebruiksplan	2.44
50	Gebruiksplan	2.45
51	Gebruiksplan	2.46
52	Gebruiksplan	2.47
53	Gebruiksplan	2.48
54	Gebruiksplan	2.49
55	Gebruiksplan	2.50
56	Gebruiksplan	2.51
57	Gebruiksplan	2.52
58	Gebruiksplan	2.53
59	Gebruiksplan	2.54
60	Gebruiksplan	2.55
61	Gebruiksplan	2.56
62	Gebruiksplan	2.57
63	Gebruiksplan	2.58
64	Gebruiksplan	2.59
65	Gebruiksplan	2.60
66	Gebruiksplan	2.61
67	Gebruiksplan	2.62
68	Gebruiksplan	2.63
69	Gebruiksplan	2.64
70	Gebruiksplan	2.65
71	Gebruiksplan	2.66
72	Gebruiksplan	2.67
73	Gebruiksplan	2.68
74	Gebruiksplan	2.69
75	Gebruiksplan	2.70
76	Gebruiksplan	2.71
77	Gebruiksplan	2.72
78	Gebruiksplan	2.73
79	Gebruiksplan	2.74
80	Gebruiksplan	2.75
81	Gebruiksplan	2.76
82	Gebruiksplan	2.77
83	Gebruiksplan	2.78
84	Gebruiksplan	2.79
85	Gebruiksplan	2.80
86	Gebruiksplan	2.81
87	Gebruiksplan	2.82
88	Gebruiksplan	2.83
89	Gebruiksplan	2.84
90	Gebruiksplan	2.85
91	Gebruiksplan	2.86
92	Gebruiksplan	2.87
93	Gebruiksplan	2.88
94	Gebruiksplan	2.89
95	Gebruiksplan	2.90
96	Gebruiksplan	2.91
97	Gebruiksplan	2.92
98	Gebruiksplan	2.93
99	Gebruiksplan	2.94
100	Gebruiksplan	2.95

1 Aanleiding

De Gemeente Halderberge is voornemens een Rondweg langs aan te leggen met als doel het oplossen van de verkeersproblemen in de kern van Oudenbosch. Om de ligging van de Rondweg verder te bepalen zijn een vijftal alternatieve tracés ontwikkeld. De alternatieven N1 en N2 liggen ten noorden van Oudenbosch en de alternatieven Z1, Z2, Z2a en Z2b liggen ten zuiden van Oudenbosch. Deze worden momenteel onderzocht in een milieu effect rapportage.

Figuur 1.1 ligging natuurwaarden en situering alternatieven

1.1 Doel onderzoek

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van de effecten op beschermde soorten en/of bedreigde soorten en beschermde gebieden. Daarnaast worden de ontwikkelingsmogelijkheden van natuurwaarden door middel van kwaliteitsdoelen, doeltypen en doelsoorten.

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de Flora- en faunawet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

1.3 Werkwijze

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten alsmede beschermde gebieden in het plangebied voorkomen. Bij het Natuurloket is gecontroleerd of aanvullende (actuele) gegevens verkregen kunnen worden.

Stap 2. Veldbezoek

Na het bureauonderzoek is een veldbezoek gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75, en te nemen vervolgstappen.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidige gebiedskenmerken

Het plangebied bevindt zich binnen veertien kilometerhokken en heeft een overwegend open karakter met akkers, weiden en boomkwekerijen. De voornaamste landschapselementen zijn diepe sloten en lanen langs wegen.

2.2 Bureaustudie natuurwaarden

De alternatieve rondwegtracés zijn gelegen in 14 kilometerhokken. Het Natuurloket is geraadpleegd (zie tabel 1).

Tabel 1. Resultaten van het Natuurloket betreffende 14 kilometerhokken.

Soortgroepen	Volledigheid*	Beschermde soorten	HR/VR	Rode Lijst	Actualiteit**
Vaatplanten	slecht/goed	1 - 3	-	1 - 9	1975 - 2004
Zoogdieren	niet/slecht	1	-	-	1994 - 2005
Broedvogels	niet/slecht/goed	1 - 37	-	1 - 8	1994 - 2005
Watervogels	niet/slecht/matig	1 - 25	3 - 18	-	96/97 - 03/04
Reptielen	-	-	-	-	1991 - 2005
Amfibieën	niet/slecht	1	-	-	1991 - 2005
Vissen	-	-	-	-	1991 - 2005
Dagvlinders	slecht/redelijk/matig/goed	-	-	1	1995 - 2005
Libellen	niet/redelijk	-	-	-	1991 - 2005

* Hiermee wordt aangegeven of een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep. ** Per soortgroep is aangegeven uit welke periode de gegevens zijn opgenomen

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in de omgeving van het tracé bevinden. Het tracé omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van een terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

2.3 Natuurdoeltypen

In het plangebied zijn door de provincie Noord-Brabant verschillende eenheden aangewezen die binnen de Ecologische Hoofdstructuur vallen. Het Gastels laag herbergt de grootste verscheidenheid aan natuurdoeltypen; Beuken-Eikenbos (v)/Eiken-Haagbeukenbos, Beuken-Eikenbos (v)/Eiken-Haagbeukenbos/Vogelkers-Essenbos, Elzenbroekbos, Multifunctioneel bos, Bloemrijk grasland (d), Bloemrijk grasland (v), Vochtig schraalland/Bloemrijk grasland, Vochtig schraalland. Verspreid over het plangebied zijn nog enkele eenheden Braam/Doornstruweel, Multifunctioneel bos en een enkele eenheid Soortenrijk water aangewezen. (Bron: Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, 2001)

2.3.1 Historische en actuele kenmerken en waarden

Rond 1900 bestond het Gastels Laag nog grotendeels uit blauwgraslanden en kleine zeggenmoerassen.

Tegenwoordig bestaat het Gastels Laag nog slechts voor een klein deel uit Blauwgrasland met Spaanse ruiter, Blauwe knoop, Grote ratelaar en Hondsviooltje. Naast Blauwgrasland bestaat het gebied ondermeer uit extensief beheerde graslanden, loofbosjes en soortenrijke sloten.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

Voor het Gastels Laag wordt gestreefd naar een vergroting van het areaal aan vochtige tot natte, bloem- en soortenrijke graslanden (met name Blauwgrasland en Dotterbloemhooiland). Hier en daar zullen de graslanden afgewisseld worden door natuurbosjes (onder meer Elzenbroekbos), ruigten en struwelen. Het kleinschalige karakter zal versterkt worden door de aanleg van singels en knotbomenrijen. (Bron: Provincie Noord-Brabant)

2.4 Terreinbezoek

Het plangebied is bezocht op 7 februari 2007. Langs de vijf alternatieve tracés zijn een aantal biotopen aangetroffen die hieronder worden besproken.

Weilanden en Akkers

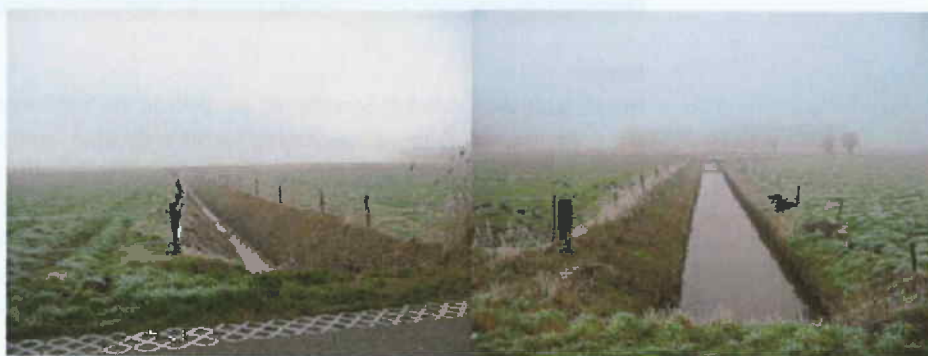
Dit type biotoop is in alle tracés terug te vinden. De structuur- en soortenarme weilanden en akkers zijn naar verwachting langs de randen geschikt voor algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen, zoals tweekleurige bosspitsmuis en veldmuis. Soorten als haas, vos, wezel, hermelijn en bunzing zijn niet waargenomen, maar kunnen in dit biotoop aanwezig zijn. De akkerlanden kunnen in het voorjaar gebruikt worden als broedplaats voor

kievit, scholekster, veldleeuwerik en graspieper. Algemene amfibieënsoorten zullen naar verwachting gebruik maken van de structuurrijkere perceelsranden.

Sloten en waterlopen

De sloten in het gebied zijn recht en hebben een stijl talud. Ten tijde van het veldbezoek kon geen bijzondere vegetatie worden waargenomen en deze wordt ook niet verwacht. De slootkanten en taluds vormen geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen.

De sloten zijn geschikt voor vrij algemeen voorkomende amfibieën en vissen, als voortplantings- en overwinteringsbiotoop. Naar verwachting zullen de kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker de sloten gebruiken als voortplantingswater. Naar verwachting zullen driedoornige stekelbaars, tiendoornige stekelbaars (beide niet beschermd) en mogelijk ook de kleine modderkruiper (strikt beschermd) in de sloten voorkomen. Ook dit biotoop is in elk alternatief vertegenwoordigd. Waterloop 'De Riet' is onderdeel van de Groene hoofdstructuur (GHS-natuur).

Bossen

Dit biotoop is te vinden aan de oostkant langs het Heinsbergerwegje. Deze bosjes zijn maximaal 15 jaar oud en hebben nog weinig structuur en onderbegroeiing is nauwelijks aanwezig.

Het bosje langs de Zeggeweg ligt ook binnen het plangebied en maakt net als de aanplant langs het Heinsbergerwegje deel uit van de Groene hoofdstructuur.

De bosjes zijn geschikt voor algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek zijn merel, zwarte kraai, koolmees, pimpelmees en buizerd waargenomen. Het bos is ook geschikt voor de egel, en algemene muizen en spitsmuizen, zoals o.a. bosmuis, rosse woelmuis en bosspitsmuis. Daarnaast zijn soorten als konijn, ree, bunzing en vos te verwachten. Voor de algemeen voorkomende amfibieënsoorten zoals kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en is het bos geschikt als landbiotoop.

Natuur

Het Gastels laag is in het Streekplan aangeduid als 'natuurparel'. Het gebied 'De Plukkert' dat grenst aan de Oudenboscheweg wordt in dit plan aangeduid als 'overig bos en natuurgebied'. Deze gebieden hebben een belangrijke functie voor de flora en fauna. Het merendeel van de beschermde soorten zal dan ook in deze gebieden aangetroffen worden. Welke soorten het betreft en waar ze in het gebied voorkomen zal uit verder onderzoek moeten blijken. Dit biotoop is geschikt voor bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker, poelkikker en mogelijk ook voor de rugstreeppad.

Boomkwekerijen

Door het ontbreken van een kruidlaag op deze percelen is er voor de fauna geen dekking of voedsel te vinden. Al zullen enkele algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen gebruik maken van dit biotoop.

Bebouwing

De bebouwing die wellicht moet verdwijnen kan een verblijfplaats voor vleermuizen en steenmarters en enkele algemeen voorkomende muizensoorten zijn.

Wegen, bermen en lanen

Een aanzienlijk deel van de tracés loopt over bestaande asfaltwegen. Dit biotoop is ongeschikt voor vrijwel iedere soort. De bermen zijn daarentegen voor veel planten- en diersoorten wel een geschikt biotoop. Afhankelijk van het gevoerde maaibeheer kunnen bermen geschikt zijn voor vaatplanten, vlinders, amfibieën, sprinkhanen en kleine zoogdieren. Tijdens het veldbezoek konden deze soortgroepen niet worden geconstateerd. Het is wel aannemelijk dat de algemene soorten van deze soortgroepen in de bermen aanwezig zullen zijn.

De laanbomen die langs de bestaande wegen van ieder tracé staan dienen als migratieleroute voor verschillende diergroepen. Vleermuissoorten zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis gebruiken van deze routes.

2.5 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de tijdens de terreinbezoeken vastgelegde biotopen en soorten is een inschatting gemaakt van de beschermde soorten en de Rode Lijstsoorten die langs de tracés te verwachten zijn dan wel tijdens de terreinbezoeken ook zijn waargenomen. Deze soorten en hun beschermingsregime zijn opgenomen in tabel 2. De waarnemingen die Dhr. van Dongen heeft gedaan op en nabij zijn perceel op de Jan Teunisstraat staan in Bijlage 2 weergegeven.

Tabel 2: beschermde en Rode lijstsoorten langs de alternatieven.

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn bijlage II/IV;	Rode lijst (nov. 2004)
Zoogdieren				
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	X1	-	-
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X1	-	-
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	X1	-	-
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	X1	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X1	-	-
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	X1	-	-
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	X1	-	-
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	X1	-	-
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	X1	-	-
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	X1	-	-
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	X1	-	-
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	X1	-	-
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	X1	-	-
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	X1	-	-
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	X1	-	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	X1	-	-
Mol	<i>Talpa europea</i>	X1	-	-
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	X1	-	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X3	IV	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X3	IV	-
Amfibieën				
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	X1	-	-
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	X1	-	-
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	X1	-	-
Bastaardkikker	<i>Rana klepton esculenta</i>	X1	-	-
Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	X3	IV	-
Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>	X3	IV	-
Vogels				
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	X	-	GE
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	X	-	GE
Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>	X	-	GE
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	X	-	-
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	X	-	-
Planten				
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>	X2	-	-
Blauwe knoop	<i>Succisa pratensis</i>	-	-	GE
Hondsviooltje	<i>Viola Canina</i>	-	-	GE
Vissen				
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	x2	-	-

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet
beschermingsregime AMvB art.75

HR = Habitatrichtlijn
GE = gevoelig

1 = soort tabel 1

2 = soort tabel 2

3 = soort tabel 3

2.6 Conclusies natuurwaarden

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in het plangebied en omgeving enkele beschermde soorten voor kunnen komen (zie tabel 1). Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen in Nederland en enkele strikt beschermde soorten.

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van tabel 1, te weten aardmuis, bosmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis, woelrat, egel, hermelijn, wezel, bunzing, vos, haas, konijn, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en bastaardkikker geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Voor overige soorten van tabel 2, de kleine modderkruiper en spaanse ruiter, geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling, mits de werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Een goedgekeurde gedragscode ontbreekt echter nog.

Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soort is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag voor de soort wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets).

Voor strikt beschermde soorten van bijlage II en IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB art.75 Flora- en faunawet, samengebracht in tabel 3, zoals laatvlieger, gewone dwergvleermuis, poelkikker en rugstreeppad geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen vrijstelling, ook niet op basis van een gedragscode. Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soorten is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria (zware toets):

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,
- 2) er is geen alternatief,
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort.

De criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

Voor het verontrusten en verlies van leefgebied van strikt beschermde soorten kan een aanvullend compensatieplan noodzakelijk zijn, waarin in detail mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt.

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Beschrijving ingreep

De effecten op beschermde planten en dieren zijn getoetst op basis van de voorgenomen ingreep. Wanneer de werkzaamheden gaan plaatsvinden is tijdens de uitvoering van deze natuurtoets nog niet bekend.

De gemeente Halderberge is voornemens een Rondweg om Oudenbosch te realiseren. Daartoe zijn een vijftal alternatieve tracés gekozen. De ingreep zal bestaan uit het verbreden van het wegprofiel waardoor bermen worden vergraven, bomen worden geveld en sloten worden gedempt en omgelegd. In het agrarisch gebied zal de Rondweg aangelegd worden door akkers, weilanden en boomkwekerijen.

3.2 Effecten op natuurwaarden

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat er in het zoekgebied van de alternatieve tracés enkele beschermde soorten zijn te verwachten. Per soortgroep worden hieronder de effecten en mitigerende maatregelen aangegeven.

3.2.1 Zoogdieren

Tijdens werkzaamheden in de aanlegfase kunnen individuen worden verstoord en vaste verblijfplaatsen vernield van aardmuis, bosmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis, woelrat, egel. De effecten kunnen worden verminderd door de werkzaamheden (deels) buiten de voortplantingsperiode te plannen. Door de werkzaamheden in de periode van september tot december uit te voeren kan de schade worden beperkt tot een enkel individu. Er worden geen effecten verwacht op populatieniveau.

Om het onbedoeld doden van egels te voorkomen is het raadzaam om voor het verwijderen van vegetatie het terrein te controleren op eventueel aanwezige egels. Indien egels worden aangetroffen, kunnen ze worden verplaatst naar geschikt biotoop.

Grotere zoogdieren, als hermelijn, wezel, bunzing, vos, haas, konijn en ree hebben grote leefgebieden en zullen tijdens de werkzaamheden het plangebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor deze soorten. De rondweg zal hun leefgebied versnipperen. Door het aanbrengen van faunapassages en faunarasters kan dit worden voorkomen.

De gunstige staat van instandhouding van deze soorten zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Vleermuizen

De vleermuizen in het plangebied gebruiken lanen en groensingels als oriëntatiepunten in hun vliegroutes. De lanen dienen ook als foerageergebied. Als door verbreding van het wegprofiel laanbomen en/of groensingels worden geveld zullen foerageergebieden onbereikbaar worden of verdwijnen.

Nieuwe weg: Z2a en Z2b, Zegge weg: Z2a en Z2b, Galgestraat: Z1, Vaartweg: Z1, Z2a en Z2b, Albanoweg: Z1, Pagnevaartweg: Z1, Nattestraat: Z2b, Jan Teunisstraat: Z2b, Randweg: N1, Oudlandweg: N1, Lange weg: N2, Bornhemweg: N1

Dit kan worden voorkomen door de bomenrijen aan één zijde van de weg te laten staan en het wegprofiel naar de andere zijde uit te breiden. Mitigatie is mogelijk door langs de nieuwe rondweg bomen te planten.

Gebouwen zullen voor aanvang van sloopwerkzaamheden gecontroleerd moeten worden op aanwezigheid van vleermuizen.

Wanneer er sprake is van het verstoren van vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn maatregelen noodzakelijk. Dergelijke verstoring kunnen hier aan de orde zijn.

3.2.2 Amfibieën

Schade aan amfibieën is het grootst als de aanleg in het voortplantingsseizoen plaatsvindt (maart tot en met augustus-september). In deze periode zijn zowel de volwassen dieren als larven aanwezig in het water. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water om het landbiotoop op te zoeken en later om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen.

Bij de uitvoering van werkzaamheden aan sloten zullen overwinterings-, en voortplantingsplaatsen van amfibieën worden verstoord en vernietigd. Dit geldt met name voor soorten die in het water overwinteren, namelijk bruine kikker en bastaardkikker. De bruine kikker en bastaardkikker zijn algemeen voorkomende soorten.

Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingstijd en overwintering worden uitgevoerd is de schade beperkt.

De gewone pad, bastaardkikker en deels ook de kleine watersalamander overwinteren op het land. De gewone pad in holletjes onder de grond en de rugstreeppad graaft zich in de bodem in om te overwinteren. In oktober worden de overwinteringsplaatsen opgezocht. Het winterbiotoop van de volwassen kleine watersalamander omvat allerlei vorstvrije plekken op het land, vaak in de omgeving van menselijke bewoning. Overwinteren in het water is echter ook mogelijk. Een enkel exemplaar van de kleine watersalamander die in het water overwintert, kan worden verstoord waarbij de overwinteringsplaats kan worden vernietigd. Het gaat hier om een algemeen voorkomende soort.

De gunstige staat van instandhouding van de bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander zal naar verwachting niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Bij voorgenomen ingreep bestaat de mogelijkheid dat voortplantings- en landbiotoop van strikt beschermde soorten zoals de poelkikker en de rugstreeppad worden verstoord of vernietigd. Gezien het biotoop zouden beide soorten in of nabij het Gastels Laag kunnen voorkomen. De poelkikker kan ook in alle andere delen van het zoekgebied voorkomen. Deze soort is sterk aan water gebonden en zal buiten het Gastels Laag vooral in sloten te vinden zijn.

De rugstreeppad is een pioniersoort die in staat is grote afstanden te kunnen overbruggen. In 1995 is het Gastels Laag afgegraven en daarbij is het ideale biotoop voor deze soort gecreëerd. Mogelijk is daarom een (rest)populatie in dit gebied te vinden.

Het gaat hier om een strikt beschermde amfibiesoort die opgenomen is in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Aanleg en gebruik van de Rondweg kan negatieve effecten hebben op de poelkikker en de rugstreeppad. De negatieve effecten bestaan uit het verdwijnen van mogelijk voortplantingswater en het doorsnijden van trekroutes tussen landbiotoop en voortplantingswater. De versnippering van hun leefgebied (alternatieven Z1, Z2a en Z2b) kan gemitigeerd worden door het aanbrengen van faunapassages. Het ruimtebeslag dat plaatsvindt door doorsnijding (alternatieven Z1 en Z2a) dient gecompenseerd te worden.

De meeste schade kan optreden in de voortplantingsperiode als de eitjes of de larven in het water aanwezig zijn. Schade in deze fase is eenvoudig te verhelpen door de eitjes en larven te laten vangen door een ecoloog, die ze vervolgens verplaatst naar nabij gelegen geschikte sloten.

Buiten de voortplantingsperiode is schade zoveel mogelijk te beperken, door voorafgaand aan de werkzaamheden de sloten te inspecteren op de aanwezigheid van amfibieën. Aanwezige individuen kunnen eenvoudig worden opgepakt en verplaatst naar een andere sloot.

Indien sloten gedempt moeten worden is uitdrijving een geschikte methode. Hiervoor dienen de sloten waterhoudend te zijn tijdens de werkzaamheden. Bij uitdrijving worden alle in de sloot aanwezige amfibieën (en vissen) samen met het slootwater richting een te behouden sloot 'verdreven' waardoor het doden van individuen voorkomen wordt.

Rugstreeppadden (en overige amfibieën) kunnen in het voorjaar buiten het plangebied worden gehouden door het plaatsen van een amfibiedichte gaasafstering. Dit raster kan in het najaar ervoor zorgen dat er geen rugstreeppadden in het plangebied overwinteren. Na het plaatsen van het raster in het voorjaar dient het plangebied gecontroleerd te worden op eventueel aanwezige rugstreeppadden. Deze kunnen dan worden gevangen en buiten het gebied geplaatst.

3.2.3 **Vogels**

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in een gebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord.

De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen zeer beperkt zijn. Effecten zijn er alleen als de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen. Buiten het broedseizoen treedt wel enige verstoring op, maar dit resulteert alleen in het opvliegen van betreffende vogels. In de directe omgeving zijn er voldoende alternatieven om voedsel te zoeken.

Het verdient de voorkeur om de bouwactiviteiten buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden en het grasland te bewerken. Daarmee wordt voorkomen dat er vogels gaan broeden en kunnen de werkzaamheden eventueel ook in het broedseizoen plaatsvinden. Schade aan vogels wordt daarmee voorkomen.

De gunstige staat van instandhouding van voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

3.2.4 Planten

De aanleg en het gebruik van de Rondweg zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de voorkomende spaanse ruiters (strikt beschermde soort van tabel 2) en de rode lijstsoorten blauwe knoop en hondsviooltje (gevoelig). Naar verwachting komen deze planten niet voor in de alternatieve tracés.

3.2.5 Vissen

De werkzaamheden kunnen in het plangebied effect hebben op het actuele leefgebied van de kleine modderkruiper. Gezien het biotoop zou deze soort in sloten van het zoekgebied kunnen voorkomen. Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat vissen in het gebied niet zijn onderzocht. Waarnemingen van deze soort in het zoekgebied zijn niet bekend.

De gunstige staat van instandhouding van de kleine modderkruiper zal naar verwachting niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

3.2.6 Overige soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere soortgroepen, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden.

3.3 Conclusies effecten

De voorgenomen werkzaamheden, de aanleg van een Rondweg rond Oudenbosch, heeft een negatief effect op een aantal beschermde soorten. Door het nemen van mitigerende maatregelen kan dit effect beperkt blijven.

Algemene soorten

Algemene soorten zijn soorten uit tabel 1 van het Vrijstellingsbesluit.

Algemene soorten tabel 1; aardmuis, bosmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, rosse woelmuis, woelrat, egel, hermelijn, wezel, bunzing, vos, haas, konijn, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en middelste groene kikker.

Wanneer het ontwikkelen van de Rondweg buiten de kwetsbare voortplantingsperiode wordt uitgevoerd, zal de ingreep geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. In omgeving is voldoende vergelijkbaar leefgebied aanwezig voor de in het plangebied voorkomende algemene soorten. De aanwezigheid van beschermde algemene soorten in het plangebied vormt hierdoor geen belemmering voor het ontwikkelen van de Rondweg.

Overige soorten

Dit betreft soorten uit tabel 2 van het Vrijstellingsbesluit. In het plangebied zijn twee soorten (spaanse ruiter en kleine modderkruiper) aanwezig die effecten kunnen ondervinden tijdens de uitvoering. De werkzaamheden en het gebruik van de Rondweg zullen naar verwachting geen effect hebben op het leefgebied van de spaanse ruiter omdat deze soort naar verwachting niet in de directe nabijheid van de tracés voorkomt. De modderkruiper kan naar verwachting wel in de sloten van de tracés voorkomen. De aanleg en het gebruik van de Rondweg zal naar verwachting geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Strikt beschermde soorten

Dit betreft soorten uit tabel 3 van het Vrijstellingsbesluit. In het plangebied zijn vier strikt beschermde soorten (laatvlieger, gewone dwergvleermuis, rugstreeppad en poelkikker) aanwezig die effecten kunnen ondervinden tijdens de uitvoering. De aanleg en het gebruik van de Rondweg zullen effect hebben op het leefgebied van deze soorten. Hiervoor is een 'strikt afwegingskader' van de Flora- en faunawet van toepassing.

Voor aanvang van de werkzaamheden is een ontheffing nodig voor bovengenoemd soorten. De ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria:

- er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,
- er is geen alternatief,
- doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort.

Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting is een belang dat genoemd is in de Flora- en faunawet.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden zullen naar verwachting geen significante effecten op populatieniveau optreden.

De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de strikt beschermde soorten.

De Flora- en faunawet geeft aan dat verlies aan leefgebied van strikt beschermde soorten dient te worden gecompenseerd.

Voor aanvang van de werkzaamheden dient een ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden vanwege verstoring en het vangen van individuen en de vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Een overzicht van deze soorten is te vinden in tabel 2 in het volgende hoofdstuk.

3.4 Effecten op GHS en AHS-landschap

Ten westen van Oudenbosch liggen twee gebieden (Gastels Laag en De Plukkert) die als bestaand natuurgebied deel uitmaken van de Groene Hoofdstructuur. In het Streekplan van de provincie Noord-Brabant is het Gastels Laag aangewezen als 'natuurparel', 'overig bos- en natuurgebied', 'leefgebied kwetsbare soorten' en 'waterpotentiegebied'. De Plukkert is aangeduid als 'overig bos- en natuurgebied'.

Tracé Z1 loopt over het Heinsbergerwegje door het Gastels Laag. Naast geluidhinder zal hier dus ook sprake zijn van ruimtebeslag en doorsnijding. Dit geldt ook voor alternatief Z2a die in het zuidwesten door het Gastels Laag loopt

Op de kruising van de alternatieven Z2a/Z2b met de Zeggeweg staat een loofbosje van ca. 0,6 ha dat bij de keuze van deze tracés naar verwachting zal verdwijnen.

Noordelijk van Oudenbosch ligt langs de spoorlijn een 'struweelvogelgebied'. Alternatief N1/N2 lopen langs dit GHS-landbouw gebied. Langs de Rondweg ligt op ongeveer 100 meter afstand een loofbosje dat ook onderdeel is van de GHS-natuur.

De Riet wordt in de noordelijke punt van het deel dat is aangewezen als GHS-natuur doorsneden door tracé Z2b.

Aantasting van deze gebieden bestaat uit verstoring van waardevolle gebieden en doorsnijding en ruimtebeslag van de Groene hoofdstructuur. Tracés Z2b en Z2a lopen ten zuiden langs het Gastels laag en zullen de zoogdieren en vogels in dit waardevolle gebied door geluidhinder verstoren.

3.4.1 Planologische bescherming

Nee, tenzij-principe

Voor de aanleg van de Rondweg geldt het 'nee, tenzij-principe' omdat het een (fysieke) aanpassing van niet-recreatieve infrastructuur betreft. Het 'nee, tenzij-principe' houdt in dat uitbreiding van het stedelijk ruimtebeslag (lees aanleg Rondweg) alleen toelaatbaar is als daar zwaar maatschappelijke belangen aan ten grondslag liggen, en pas nadat een onderzoek heeft aangetoond dat er geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten de GHS en de AHS-landschap, of andere oplossingen waardoor de aantasting van de natuur- en de hiermee samenhangende landschapswaarden wordt voorkomen. In het geval van een dergelijke onontkoombaarheid moet verzekerd zijn dat de aantasting van de natuurwaarden en de daarmee samenhangende landschapswaarden tot het minimum wordt beperkt en wordt gecompenseerd. (zie hiervoor de tekst op pag. 103-106 van Streekplan Noord-Brabant 2002)

Compensatie

De compensatie van natuur- en landschapswaarden, die bij aantasting van de groene hoofdstructuur of de AHS-landschap verloren gaan, moet voldoen aan de volgende vereisten:

- er moet een nieuwe gelijkwaardige ecologische samenhang worden bereikt;
- de nieuwe natuur- en landschapswaarden moeten van gelijke aard zijn;
- de functie die de GHS en de AHS-landschap vervullen voor de natuur moet in stand blijven;
- de compenserende maatregelen moeten een areaal beslaan dat ten minste even groot is als het gebied waarover de ingreep zich uitstrekt;
- de aard en de omvang van de compensatie worden mede bepaald door de invloeden die de ingreep uitoefent op zijn omgeving en de aard van het gebied waar compensatie plaatsvindt;
- de compenserende maatregelen moeten in beginsel plaatsvinden in de omgeving van de ingreep;
- de compenserende maatregelen moeten passen binnen (inter)gemeentelijke landschapsbeleidsplannen;
- een duurzame inrichting en beheer van het compensatiegebied moeten gewaarborgd zijn;
- er moet worden gestreefd naar robuustheid in groene structuren.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Aanbevelingen

Ontheffingsaanvraag

Na de definitieve tracékeuze zal een aanvullend ecologisch onderzoek nodig zijn om te bepalen of en voor welke soorten een ontheffing aangevraagd dient te worden.

Een ontheffing kan voor de duur van maximaal 5 jaar worden aangevraagd. Aanbevolen wordt om de ontheffingsaanvraag minstens een half jaar vóór aanvang van de werkzaamheden aan te vragen. Voor de procedure voor de aanvraag moet rekening worden gehouden met een verwachte doorlooptijd van acht weken. Indien er sprake is van bezwaar en beroep kan de procedure langer zijn.

Mitigerende maatregelen

In de ontheffingsaanvraag dient te worden aangegeven welke mitigerende maatregelen genomen worden om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

- Werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode uitvoeren;
- Wegvangen met netten en verplaatsen naar geschikt biotoop;
- Plaatsen van amfibieraster;
- Herstellen van laanbeplanting;
- Aanbrengen faunapassages en plaatsen faunarasters.

De onderscheidende factor voor de natuurwaarden is de aanwezigheid van GHS- gebied in of langs het tracé. In de biotopen zoals weilanden en akkers, sloten en waterlopen, wegen bermen en lanen, bossen worden geen verschillen verwacht die de keuze van het tracé zullen beïnvloeden.

Uit bovenstaande blijkt dat de tracés Z1 en Z2a de meest negatieve gevolgen hebben voor de natuurwaarden. Tracé Z2b heeft in mindere mate gevolgen voor natuurwaarden omdat dit tracé het Gastels Laag niet doorsnijdt maar er aan de zuidzijde langs loopt. Wel loopt dit tracé door het noordelijke puntje van De Riet dat als GHS-natuur overig bos- en natuurgebied is aangewezen. De noordelijke tracés N1 en N2 lopen langs een GHS-landbouwgebied met een subzone struweelvogelgebied. Nabij de Rondweg lopen deze alternatieven ook nog langs een bosje van ca. 0,5 ha dat onderdeel is van GHS-natuur. De effecten op deze gebieden zullen naar verwachting alleen betrekking hebben op het aspect geluid.

4.2 Voorbehoud en zorgplicht

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op beperkte inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en aanvullend veldbezoek.

Om de risico's op verstoring van beschermde soorten op het werkterrein te minimaliseren, wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet).

Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een bouwlocatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

5 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.

Coelen van der, J.E.M (red), 1992. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht. Stichting RAVON, Nijmegen.

Crombaghs, B.H.J.M., R.W. Akkermans, R.E.M.B. Gubbels & G. Hoogerwerf, 2000. Vissen in Limburgse beken. De verspreiding en ecologie van vissen in stromende wateren in Limburg. Stichting RAVON en Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht.

De Natuurgebiedsplannen en het Beheersgebiedsplan Noord-Brabant. CD-ROM, Provincie Noord-Brabant versie februari 2006

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, 2001. Natuurdoelenkaart 1: 100.000 Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

Janssen, J.A.M., Schaminée, J.H.J., 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Lange, R., P.Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen & R.P.W.H. Felix, 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Uitgave van de Stichting RAVON, Nijmegen.

Provincie Zuid-Holland, 2004. Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland. De verspreiding van de Europese Habitatrichtlijnsoorten in kaart. Rijswijk.

Reijnen M.J.S.M., Veenbaas G. & Foppen R.P.B., 1992. Het voorspellen van het effect van snelverkeer op broedvogelpopulaties. Dienst Weg- en Waterbouwkunde van Rijkswaterstaat en DLO- Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Uitwerkingsplan Halderberge en Steenberge, Provincie Noord-Brabant , december 2004

Brabant in Balans, Streekplan Noord-Brabant 2002

Digitale atlas Provincie Noord-brabant 2004

www.ravon.nl
www.natuurloket.nl

Literatuur

2

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Broekmans, J. & van der Wal, R. (2005). Natuurtoets Rondweg Oudenbosch. Halderberge: Gemeente Halderberge.

Bijlage 1: Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings-Zones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, onwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de diersoorten of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat.

Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de Das, verschillende amfibieënsoorten waaronder Rugstreeppad en Kamsalamander en vissoorten waaronder Grote modderkruiper

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bijlage 2: Waarnemingen door Dhr. van Dongen

Dhr van Dongen woont op de Jan Teunisstraat en heeft op zijn perceel en directe omgeving deze waarnemingen gedaan.

Vogels:	Zoogdieren:	Vlinders:	Amfibieën
buizerd sperwer (mogelijk broedgeval) ijsvogel (in trekperi- ode) groene specht grote bonte specht geelgors goudhaantje koolmees staartmees zwartkop winterkoning tjiftjaf steenuil bosuil kerkuil (1x in 2006) fazant	eekhoorn haas <i>vleermuizen</i> 2 soorten, waar- schijnlijk laatvlieger en gewone dwerg- vleermuis	gehakkelde aurelia koninginpage	gewone pad

Oranjewoud: buiten gewoon!

Missie

Oranjewoud wil toonaangevend partner zijn bij het ontwikkelen en toepassen van duurzame en integrale oplossingen voor alle facetten van onze leefomgeving, waarin we wonen, werken, recreëren en reizen.

Profiel

Oranjewoud heeft ambities als het gaat om de vormgeving van de wereld om ons heen. Als toonaangevend advies- en ingenieursbureau streven wij ernaar knelpunten daadwerkelijk op te lossen, ware leefbaarheid te scheppen, de toekomst veilig te stellen, alle kansen te benutten, vorm te geven aan perspectieven en grensverleggend bezig te zijn. Door creatief en constructief in te spelen op mogelijkheden en rekening te houden met maatschappelijke belangen, financiële speelruimte, technologische ontwikkelingen en het milieu. Kortom: wij bieden visie met een duidelijk oog voor realiteit.

Partnership

Innovatieve voorstellen en creatieve oplossingen voor complexe vraagstukken vormen de kern van ons handelen. Interactie is daarbij het sleutelwoord. Door het multidisciplinaire karakter van veel projecten, zijn wij gewend om over de grenzen van het eigen vakgebied heen te kijken. Voorop staat het combineren van onze eigen kennis en kunde met de behoeften en mogelijkheden van onze opdrachtgevers. Uitwisseling van inzichten en ervaringen leidt tot innovatie; partnership is altijd het uitgangspunt.

Flexibel

Ruimtelijkheid in denken en doen biedt voor alle partijen perspectieven bij het creëren van een duurzame leefomgeving. Wij verzorgen het hele traject van planontwikkeling, advies, ontwerp en directievoering tot realisatie, beheer en exploitatie. De wens van de opdrachtgever bepaalt of wij het hele traject of delen ervan op ons nemen. De combinatie van advies- en ingenieurswerk én betrokkenheid bij de daadwerkelijke realisatie staat garant voor haalbare plannen en een hoogwaardige uitvoering. Een vertrouwd gevoel voor onze opdrachtgevers.

Dynamisch

Elke opdracht die we uitvoeren is uniek en verdient een specifieke aanpak. Dit vraagt een dynamische instelling, die zich vertaalt naar het inspelen op veranderingen in de markt en het oppakken van ontwikkelingen binnen onze vakgebieden. Met vestigingen verspreid over heel Nederland combineren we inzicht in landelijke ontwikkelingen met een diepgaande kennis van lokale omstandigheden. Een waardevolle voedingsbodem voor ons bedrijf, dat in alle opzichten grensverleggend bezig wil zijn. Doordat Oranjewoud in letterlijke zin dicht bij de opdrachtgevers staat, komen bovendien openheid en toegankelijkheid volop tot hun recht.

Eigentijs

Onze organisatie en werkwijze bieden alle ruimte en perspectief aan zowel de belangen van onze klanten als die van onze medewerkers. Marktgerichte business units geven richting aan de contacten met de klanten en zorgen, samen met de kennisdragers in onze organisatie, voor het correct en adequaat oplossen van vraagstukken en problemen. Mensgerichte managers en ambitieuze medewerkers werken voortdurend aan het verder uitbouwen van onze expertise en ieders persoonlijke ontwikkelingsperspectief.

Onafhankelijk en deskundig

We zien het als onze verantwoordelijkheid de samenleving en onze opdrachtgevers kwalitatief hoogwaardige en duurzame oplossingen te bieden op een manier die maatschappelijk en economisch verantwoord is. Oranjewoud wil een betrouwbaar lid zijn van de samenleving: onafhankelijk en deskundig. Om dit te kunnen garanderen, is een bedrijfscode opgesteld waarin op individueel en collectief niveau heldere afspraken zijn geformuleerd.

Oranjewoud Nederland

Heerenveen

Tolhuisweg 57
Postbus 24 8440 AA Heerenveen
Telefoon (0513) 63 45 67
Telefax (0513) 63 33 53

Kantoor Assen
Blijdensteinstraat 4
9403 AW Assen
Telefoon (0592) 39 28 00
Telefax (0592) 39 28 01

Tevens kantoor in Schoonebeek

Deventer

Zutphenseweg 31D
Postbus 321 7400 AH Deventer
Telefoon (0570) 67 94 44
Telefax (0570) 63 72 27

Almere

Monitorweg 29
Postbus 10044 1301 AA Almere-Stad
Telefoon (036) 530 80 00
Telefax (036) 533 81 89

Capelle aan den IJssel

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590 3009 AN Rotterdam
Telefoon (010) 235 17 45
Telefax (010) 235 17 47

Kantoor Goes

Albert Plesmanweg 4A
Postbus 42 4460 AA Goes
Telefoon (0113) 23 77 00
Telefax (0113) 23 77 01

Oosterhout

Beneluxweg 7
Postbus 40 4900 AA Oosterhout
Telefoon (0162) 48 70 00
Telefax (0162) 45 11 41

Kantoor Geleen

Mijnweg 3
Postbus 17 6160 AA Geleen
Telefoon (046) 478 92 22
Telefax (046) 478 92 00

HMVT B.V.

Maxwellstraat 31
Postbus 174 6710 BD Ede
Telefoon (0318) 62 46 24
Telefax (0318) 62 49 13

www.oranjewoud.nl

